

3. Rubriek 2: Cohesie en waarden

Cohesie

RUBRIEK 2: COHESIE EN WAARDEN Cohesiebeleid na 2020

BEVOEGDE ACTOREN BINNEN DE EUROPESE INSTELLINGEN

Europese Commissie	Directoraat-Generaal Regionaal Beleid en Stadsontwikkeling (REGIO) Directoraat-Generaal Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Inclusie (EMPL)
Raad van de EU	Raad Algemene Zaken (Cohesie) Coreper II Groep Structuurmaatregelen
Europees Parlement	Commissie Regionale Ontwikkeling Commissie Werkgelegenheid en Sociale Zaken

INHOUD

Context van het initiatief	<p>Op 29 en 30 mei publiceerde de Commissie de verordeningen inzake cohesiebeleid. Deze voorstellen geven een beleidsmatige invulling voor cohesiebeleid gedurende het toekomstige Meerjarig Financieel Kader 2021-2027. Concreet geeft deze fiche een inschatting over de volgende verordeningen:</p> <p>Voorstel voor een VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds Plus, het Cohesiefonds, en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij en de financiële regels voor die fondsen en voor het Fonds voor asiel en migratie, het Fonds voor interne veiligheid en het Instrument voor grensbeheer en visa (hierna 'CPR')</p> <p>Voorstel voor een VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD betreffende het Europees Sociaal Fonds+ (ESF+) (hierna 'ESF+')</p> <p>Voorstel voor een VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en het Cohesiefonds (hierna 'EFRO/CF')</p> <p>Voorstel voor een VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD betreffende specifieke bepalingen voor de doelstelling "Europese territoriale samenwerking" (Interreg) ondersteund door het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en financieringsinstrumenten voor extern optreden (hierna 'Interreg')</p>
Doelstellingen van het initiatief	<p>De huidige programma's lopen samen met het MFK eind 2020 af. De voorstellen van verordening die nu voorliggen wensen nieuwe bepalingen uit te zetten voor programma's op het vlak van cohesiebeleid in de periode 2021-2027.</p> <p>CPR</p> <p>De verordening heeft betrekking op fondsen die in gedeeld beheer tussen de Europese Commissie en de lidstaten en omvat:</p>

- Gemeenschappelijke bepalingen voor het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+), het Cohesiefonds (CF) en het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV);
- Gemeenschappelijke bepalingen voor het financieel beheer van EFRO, ESF+, CF, EFMZV en het Asiel- en Migratiefonds (AMIF), het Interne Veiligheidsfonds (ISF) en het Grensbeheer en Visa Instrument (IBMF); en,
- De verdelingsmethode van EFRO, CF en ESF+.

In tegenstelling tot de programmaperiode 2014-2020 is de verordening niet meer van toepassing op het Europees Fonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO). Het AMIF, ISF) en het IBMF) vielen eerder niet onder deze verordening, maar zijn nu wel opgenomen.

De verordening bevat gemeenschappelijke bepalingen met betrekking tot: de doelstellingen van de fondsen; het opstellen en goedkeuren van de partnerschapsovereenkomst; de mogelijkheid om een deel van de fondsen in te zetten in InvestEU; de koppeling van de fondsen aan randvoorwaarden en macro-economische voorwaarden; het opstellen, goedkeuren en herzien van de programma's; het opstellen van prestatiekaders; flexibiliteit tussen de fondsen; territoriale ontwikkeling; technische bijstand; monitoring; evaluatie; communicatie en zichtbaarheid; de verschillende vormen van steun die gehanteerd kunnen worden; regels omtrent subsidiabiliteit; regels omtrent beheer en controle; de taken voor de managementautoriteiten en de auditautoriteiten; de verplichte beschikbaarheid van documenten; differentiatie in het controleregime; het financieel beheer van de fondsen; de vereisten aan betaalaanvragen; de opschorting van betalingen; financiële correcties; decommitering; de wijze van rapporteren en cofinanciering.

In de programmaperiode 2014-2020 bestaan voor de fondsen onder de reikwijdte van de verordening houdende gemeenschappelijke bepalingen 11 doelstellingen. In de verordening voor de programmaperiode 2021-2027 worden vijf doelstellingen voor de fondsen vastgelegd:

1. Een slimmer Europa – door de bevordering van innovatie en slimme economische transformatie;
2. Een groener, koolstofarm, Europa – door de bevordering van schone en eerlijke energietransitie, groene en blauwe investeringen, de circulaire economie, klimaatadaptatie, en risicobeheer;
3. Een meer verbonden Europa - door het verbeteren van de mobiliteit en regionale ICT-verbindingen;
4. Een socialer Europa - door implementatie van de Europese pijler van Sociale Rechten;
5. Een Europa dichterbij de burger - door het stimuleren van duurzame en integrale ontwikkeling van stedelijke -, landelijke - en kustgebieden, alsmede lokale initiatieven.

De doelen worden in de fonds specifieke verordeningen onderverdeeld in specifiekere doelstellingen.

ESF+

ESF+ is het belangrijkste instrument van de EU om in mensen te investeren en de Europese pijler van sociale rechten uit te voeren. Deze investeringen zijn noodzakelijk om Europa in de toekomst concurrerder, meer samenhangend en veerkrachtiger te maken.

In het ESF+ worden de volgende fondsen en programma's samengevoegd:

- Het Europees Sociaal Fonds (ESF) en het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief (YEI)
- Het fonds voor Europese hulp aan de meest behoeftigen (FEAD)
- Het Programma voor Werkgelegenheid en Sociale Innovatie (EaSI)
- Het Actieprogramma van de Unie op het gebied van Gezondheid (het EU-gezondheidsprogramma)

Met het samenvoegen van deze fondsen beoogt de Commissie 3 concrete doelen:

- Vergroten van de samenhang en synergie tussen aanvullende EU-instrumenten die ondersteuning verlenen aan mensen en die tot doel hebben hun levensstandaard te verbeteren
- Verhogen van de flexibiliteit en beter afstemmen van de middelen op de prioriteiten op EU-niveau en op de uitdagingen die zijn gesignaleerd in de cyclus economische governance
- Vereenvoudigen van de programmering en het beheer van de middelen, wat de administratieve lasten voor autoriteiten en begunstigen zou verminderen

EFRO/CF

De verordening doet een voorstel voor de inrichting van twee bestaande fondsen, het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en het Cohesiefonds. Beide fondsen zijn structuurfondsen en beogen de Europese concurrentiekracht te vergroten door te investeren in economische structuurversterking.

Het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling heeft als doelstelling om de verschillen tussen Europese regio's te verkleinen door ze te helpen bij investeringen in hun economische structuur. Het Cohesiefonds beoogt de minst welvarende Europese lidstaten te ondersteunen bij investeringen in milieu en infrastructuur. Hiermee wil de Commissie Europese lidstaten en regio's steunen bij uitdagingen waar zij voor gesteld worden, zoals economische transformatie, klimaatverandering en migratie. De verordening zet uiteen op welke manier deze fondsen zouden moeten worden ingericht en uitgevoerd en aan welke doelstellingen de middelen moeten worden besteed. Het zijn:

- Een slimmer Europa – door de bevordering van innovatie en slimme economische transformatie;
- Een groener, koolstofarm, Europa – door de bevordering van schone en eerlijke energietransitie, groene en blauwe investeringen, de circulaire economie, klimaatadaptatie, en risicobeheer;
- Een meer verbonden Europa - door het verbeteren van de mobiliteit en regionale ICTverbindingen;

- Een sociaal Europa - door implementatie van de Europese pilaar van Sociale Rechten;
- Een Europa dichterbij de burger - door het stimuleren van duurzame en integrale ontwikkeling van stedelijke -, landelijke - en kustgebieden, alsmede lokale initiatieven.

De nadruk voor EFRO ligt op doelstelling 1 en 2. Het Cohesiefonds zal vooral doelstelling 2 en 3 ondersteunen.

In de CPR verordening wordt beschreven welke methodologie wordt gebuikt bij de verdeling van de beschikbare middelen voor het EFRO, CF en ESF+. De middelen die beschikbaar worden gesteld voor het EFMZV, AMIF, ISF en BMVI zijn elders vastgelegd.

In de verordening wordt beschreven dat de grootte van de landenveloppe wordt bepaald door de som van de allocatie van de individuele regio's te vermeerderen met het bedrag dat wordt ontvangen uit het Cohesiefonds. Dit gebeurt aan hand van de volgende uitgangspunten:

- 61,6% van de middelen is bestemd voor de minder welvarende regio's (regio's met een bnp per hoofd van de bevolking dat lager is dan 75% van het gemiddelde van de EU-27);
- 14,3% van de middelen is bestemd voor transitiergio's (in de programmaperiode 2014-2020 waren dit regio's met een bnp per hoofd van de bevolking tussen de 75% en 90% van het gemiddelde van de EU-27, in het voorstel voor de programmaperiode 2021-2027 gaat het om regio's met een bnp per hoofd van de bevolking tussen de 75% en 100 % van het gemiddelde van de EU-27);
- 10,8% van de middelen is bestemd voor de meer welvarende regio's (regio's met een bnp per hoofd van de bevolking dat hoger is dan 100% van het gemiddelde van de EU-27).
- 12,8% van de middelen is bestemd voor de lidstaten die in aanmerking komen voor steun uit het Cohesiefonds (lidstaten met een BNI per hoofd van de bevolking dat lager is dan 90% van het gemiddelde van de EU-27);
- 0,4% van de middelen is bestemd voor de ultra perifere en dunbevolkte gebieden.

Voor de verdeling van de middelen tussen de regio's die binnen eenzelfde categorie vallen wordt naast het bni per hoofd van de bevolking rekening gehouden met de bevolkingsdichtheid, het aantal (jeugd)werklozen, het opleidingsniveau van de bevolking, de CO2-uitstoot in de regio, de netto-instroom van migranten van buiten de Europese Unie sinds 1 januari 2013. Voor regio's met bijzondere kenmerken, en grensgebieden gelden nog een aantal specifieke indicatoren. Tenslotte bestaan diverse regels omtrent maximale en minimale ontvangsten per lidstaat, de zogenoemde caps en safety nets.

De Commissie geeft aan meer synergie te zoeken tussen EFRO en Horizon Europe en tussen het Cohesiefonds en de Connecting Europe Facility (CEF, investeringsinstrument voor infrastructuur voor transport, energie en digitalisering). Bovendien is het mogelijk om middelen vanuit EFRO en het Cohesiefonds over te hevelen naar CEF.

	<p>De Commissie alloceert 6% van de middelen van EFRO voor stedelijke ontwikkeling onder beleidsdoelstelling 5 – Een Europa dichterbij de burger. De Commissie stelt een Europees Stedelijk Initiatief voor. Dit initiatief omvat alle Europese stedelijke gebieden en programma's en ondersteunt de Europese Agenda Stad (Urban Agenda for the EU).</p> <p>Het breder gebruik van simplified cost options en de introductie van resultaatindicatoren zijn bedoeld om het beleid eenvoudiger te maken.</p> <p><u>Interreg</u></p> <p>Deze programma's zijn samenwerkingsprogramma's tussen Europese regio's. Het doel is om de belangrijkste regionale onevenwichtigheden binnen de Unie ongedaan te maken, door in internationaal verband oplossingen te vinden voor maatschappelijke uitdagingen.</p> <p>Ten opzichte van de voorgaande periodes legt de Commissie sterk de nadruk op het uitbreiden van mogelijkheden om ook met lidstaten en regio's direct buiten het grondgebied van de Unie samen te werken, op aanpassing van programma-grenzen en op administratieve vereenvoudiging van de programma's.</p> <p>In de huidige periode zijn er 3 soorten Interreg-programma's:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interreg A: programma's tussen direct aangrenzende regio's van 2 of meerdere lidstaten, inclusief zeegrenzen. • Interreg B: transnationale programma's op Europees-regionaal niveau, zoals NoordwestEuropa. • Interreg Europe (C): Beleidsuitwisseling tussen regio's, pan-Europees. <p>Het nieuwe voorstel gaat uit van 5 soorten programma's ('componenten'):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grensoverschrijdende samenwerking tussen aan elkaar grenzende regio's ter bevordering van de geïntegreerde regionale ontwikkeling (groot deel Interreg A); 2. Transnationale samenwerking en maritieme samenwerking over grotere transnationale gebieden of rond zeebekkens (Interreg B en zeegrensprogramma's Interreg A); 3. Programma's gericht op afgelegen regio's (nieuwe als eigen soort, voorheen onderdeel van de transnationale programma's); 4. Programma's gericht op beleidsuitwisseling en capaciteitsopbouw (Interreg Europe); 5. Interregionale innovatie samenwerkingsprogramma's, waarin regio's over heel Europa kunnen samenwerken op basis van gedeelde specialisaties, om innovaties op te schalen en naar de markt te brengen (nieuwe soort). <p>Er is nog geen lijst van voorziene concrete Interreg-programma's onder componenten 1, 2 en 3 beschikbaar. De programma's van componenten 1, 2 en 4 zullen via gedeeld beheer worden uitgevoerd (samenwerking tussen de Commissie, lidstaten en regio's). Component 3 zal geheel of gedeeltelijk in indirect beheer kunnen worden uitgevoerd. Component 5 zal via indirect beheer worden uitgevoerd.</p>
--	---

	<p>Het voorgestelde budget voor Interreg (in totaal € 8,4 mrd.) komt uit het voorgestelde budget voor EFRO (ruim 4%). Het geld voor de eerste 3 componenten wordt over de lidstaten verdeeld naar rato van inwoners van grensregio's. Een precieze verdeling per lidstaat is nog niet beschikbaar. Lidstaten kunnen binnen de eerste 3 componenten 15% van hun budget verschuiven van de ene naar de andere component. Naast de vijf algemene beleidsdoelstellingen van het cohesiebeleid zoals genoemd in het voorstel voor de Common Provisions Regulation (CPR), zijn in het Interreg-voorstel ook specifieke grensoverschrijdende doelstellingen opgenomen, te weten 'een beter bestuur voor Interreg' en 'een veiliger, zekerder Europa' en kan er binnen Interreg-programma's aandacht worden besteed aan enkele specifieke doelstellingen van de Europese pijler van sociale rechten (beleidsdoel 4 van de CPR).</p>
<p>Beleidsopties</p>	<p>Om deze budgetvermindering inzake het cohesiebeleid te realiseren, stelt de Commissie in haar effectbeoordeling dat er 3 opties zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gelijkaardige besparingen voor alle thema's, regio's en lidstaten - Een 'geografische' besparing waar steun vooral wordt behouden voor de cohesielanden - Een scenario waarbij wordt gefocust op thema's met de grootste Europese meerwaarde en impact (o.a. innovatie) en verminderde financiering voor thema's met een lagere prioriteit (o.a. transport) <p>Op basis hiervan heeft de Commissie 4 concrete scenario's overwogen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een 'status quo' waarbij de huidige regionale en thematische toewijzingen behouden blijven (mits de veranderingen door het uittreden van het VK). Dit scenario wordt als onrealistisch ingeschat door o.a. de kleinere financiële enveloppe beschikbaar voor cohesiebeleid, de wijziging in het relatieve BBP van verscheidene landen. - Een algehele proportionele besparing, zowel thematisch als geografisch. Dit zou betekenen dat de huidige toewijzingsmethode zou behouden worden, maar dat rekening zou worden gehouden met een kleiner budget en de laatste statistische data. De Commissie vindt deze optie niet strategisch en stelt dat, zeker met het zich op besparingen, een zekere strategische focus noodzakelijk is. - Geografische concentratie. In dit scenario zou het uitgavenniveau in de cohesielanden behouden blijven en zouden de grootste besparingen gebeuren binnen de meer ontwikkelde lidstaten. De Commissie geeft echter aan dat er voldoende investeringen moeten zijn in niet-cohesielanden aangezien deze ook kampen met uitdagingen zoals globalisering, economische transformatie en de koolstofarme economie. - Thematische concentratie. Hierbij zou de thematische focus liggen op innovatie, KMO's en het milieu. Via deze optie kan een kritische massa geïnvesteerd worden in de geïdentificeerde thema's, terwijl er een besparing zou plaatsvinden inzake infrastructuur (transport). Deze optie draagt de voorkeur van de Commissie weg. Veel Europese regio's worden geconfronteerd met gelijkaardige uitdagingen zoals globalisering en economische transformatie. Ook is gebleken dat EFRO steun een bepalende factor is voor de

	<p>ontwikkeling van slimme specialisatiestrategieën in de EU. Deze optie wordt ook gesteund door een groot deel van de belanghebbenden.</p> <p>Inzake het ESF heeft de Commissie enkele opties overwogen, zoals uiteengezet in haar effectbeoordeling:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het samenvoegen van ESF, YEI, FEAD, EaSI, het EU Gezondheidsprogramma en het EGF. Deze optie wordt als niet opportuun beschouwd omdat het EGF zeer specifieke doelstellingen heeft, een hoog politiek visibiliteitsgehalte heeft en bovendien budgettaire flexibiliteit vereist. Deze zouden verdwijnen als het EGF zou worden samengevoegd met ESF+. - Het samenvoegen van de fondsen onder gedeeld beheer (met uitzondering dus van EaSI en het EU Gezondheidsprogramma, maar wel met het EGF). Deze optie is niet optimaal omdat het EGF specifiek is (zie hierboven), maar ook omdat de potentiële flexibiliteit en synergiën ten gevolge van het opnemen van EaSI binnen ESF+ verloren zouden gaan. - Het behouden van FEAD als een apart fonds, maar het samenvoegen van twee types van FEAD programma's (materiele bijstand en sociale inclusie). Hierdoor zouden meer synergiën kunnen ontstaan tussen basissteun inzake materiële deprivatie enerzijds en maatregelen voor sociale inclusie anderzijds. Dezelfde regels voor implementatie zouden behouden kunnen worden. Minder positief is dat er onvoldoende aflijning zou bestaan ten overstaan van sociale inclusie maatregelen in het kader van ESF. - Het samenvoegen van alle ESI-Fondsen. Dit zou de beleidsuitvoering bemoeilijken omdat er dan moeilijk specifieke regels voor implementatie zouden kunnen zijn voor de specifieke doelstellingen die de fondsen ondersteunen. Daarnaast is deze optie minder ideaal omdat het de synergiën en coherentie met andere fondsen inzake menselijk kapitaal niet zouden verhogen. - Het samenvoegen van het ESF, YEI, FEAD, EaSI en EU Gezondheidsprogramma. Hieraan zijn onder meer de volgende voordelen verbonden: volledige integratie van maatregelen om NEET's te ondersteunen, meer mogelijkheden om basisondersteuning inzake materiële deprivatie te linken met additionele steun voor sociale inclusie, directe links aanbieden voor het testen en opschalen van innovatieve oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen, etc. Ook zou het investeren in menselijk kapitaal en het ontwikkelen van vaardigheden het potentieel inzake innovatie en tewerkstelling van de hele EU verhogen. Daarnaast zou het integreren van de verschillende fondsen de administratieve kosten van het beheer van de programma's moeten verminderen. Ook voor de begunstigden zou de administratieve belasting verminderen.
Verwachte effecten van het initiatief	<p><u>ESF+</u></p> <p>In haar effectbeoordeling stelt de Commissie dat ESF investeringen tegen 2023 een jaarlijkse toename van tot 0.4% teweeg kunnen brengen in regio's die economische achteroplopen, 0.14% in transitieregio's en 0.07% in meer ontwikkelde regio's.</p>

	<p><u>EFRO/CF</u></p> <p>In haar effectbeoordeling stelt de Commissie dat ze, als EFRO en het CF worden voortgezet zoals voorgesteld, een toename van het BBP met 0.4% tegen 2030 als gevolg van interventies via het EFRO en het CF. De impact zal het grootst zijn in de lidstaten die de grootste begunstigen zijn. In de niet-cohesielanden zal de impact kleiner, maar nog steeds positief zijn.</p>
Soort initiatief	wetgevend initiatief
Verdragsartikel	<p><u>CPR</u></p> <p>Het EU-optreden voor de Europese structuur- en investeringsfondsen is gerechtvaardigd op basis van de doelstellingen van artikel 174 VWEU. Het recht om op te treden is vastgelegd in artikel 175 VWEU, in samenhang met artikel 177.</p> <p>De doelen van het ESF, EFRO en het Cohesiefonds zijn omschreven in respectievelijk de artikelen 162, 176 en 177 VWEU.</p> <p>De maatregelen met betrekking tot de visserij worden gerechtvaardigd door artikel 39 VWEU.</p> <p>Artikel 174 VWEU bepaalt dat bijzondere aandacht wordt besteed aan plattelandsgebieden, regio's die een industriële overgang doormaken en regio's die kampen met ernstige en permanente natuurlijke of demografische belemmeringen.</p> <p>De verordening tot oprichting van het Fonds voor asiel en migratie is gebaseerd op artikel 78, lid 2, en artikel 79, leden 2 en 4, VWEU.</p> <p>Een verordening tot vaststelling - als onderdeel van het Fonds voor geïntegreerd grensbeheer - van het Instrument voor grensbeheer en visa, is gebaseerd op artikel 77, lid 2, VWEU.</p> <p>De verordening tot oprichting van het Fonds voor interne veiligheid is gebaseerd op artikel 82, lid 1, artikel 84 en artikel 87, lid 2, VWEU.</p> <p><u>ESF+</u></p> <p>Titels IX (Werkgelegenheid), X (Sociale politiek) en XIV (Volksgezondheid) van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) en met name de artikelen 46, 149, 153, 162 tot en met 166, 168, 174, 175 en 349 van het VWEU</p> <p><u>EFRO/CF</u></p> <p>De doelstellingen van het EFRO zijn opgenomen in artikel 176 VWEU. De doelstellingen van het Cohesiefonds zijn opgenomen in artikel 177 VWEU.</p> <p><u>Interreg</u></p> <p>EU-optreden is gerechtvaardigd door artikel 174 VWEU. De doelstellingen van het EFRO zijn in artikel 176 VWEU gedefinieerd.</p>

EU-regelgeving	<p>VERORDENING (EU) Nr. 1303/2013 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 17 december 2013 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het Cohesiefonds, het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij en algemene bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het Cohesiefonds en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1083/2006 van de Raad</p> <p>VERORDENING (EU) Nr. 1304/2013 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN VAN DE RAAD van 17 december 2013 betreffende het Europees Sociaal Fonds en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1081/2006 van de Raad</p> <p>VERORDENING (EU) Nr. 1301/2013 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 17 december 2013 betreffende het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en specifieke bepalingen met betrekking tot de doelstelling "Investeren in groei en werkgelegenheid", en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1080/2006</p> <p>VERORDENING (EU) Nr. 1300/2013 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 17 december 2013 inzake het Cohesiefonds en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1084/2006 van de Raad</p> <p>VERORDENING (EU) Nr. 1299/2013 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 17 december 2013 betreffende specifieke bepalingen voor steun uit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling ter verwezenlijking van de doelstelling "Europese territoriale samenwerking"</p> <p>VERORDENING (EU) Nr. 1302/2013 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 17 december 2013 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1082/2006 betreffende een Europese groepering voor territoriale samenwerking (EGTS), wat de verduidelijking, vereenvoudiging en verbetering van de oprichting en werking van dergelijke groeperingen betreft</p>
----------------	--

TIMING

Verwachte publicatie voorstel	De Commissie heeft de voorstellen gepubliceerd op 29 en 30 mei 2018.
Behandelend Voorzitterschap	Bulgarije (januari – juni 2018) Oostenrijk (juli – december 2018) Roemenië (januari – juni 2019) Finland (juli – december 2019)

CONSULTATIE DOOR DE EUROPESE COMMISSIE OVER HET INITIATIEF

Openbare raadpleging	Openbare raadpleging over EU-financiering op het gebied van cohesie liep van 10 januari 2018 t.e.m. 9 maart 2018.
Routekaart	Nvt: De Commissie heeft de voorstellen al gepubliceerd.

Aanvangseffectbeoordeling	<p>Aanvangseffectbeoordeling accompanying the document Proposals for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on the European Regional Development Fund and on the Cohesion Fund on a mechanism to resolve legal and administrative obstacles in a cross-border context on specific provisions for the European territorial cooperation goal (Interreg) supported by the European Regional Development Fund and external financing instruments</p> <p>Aanvangseffectbeoordeling Accompanying the document Proposal for a Regulation of the European Parliament and the Council on the European Social Fund Plus (ESF+) Proposal for a Regulation of the European Parliament and the Council on the European Globalisation Adjustment Fund (EGF)</p>
Voorstel van regelgeving en effectbeoordeling	Nvt: De Commissie heeft de voorstellen al gepubliceerd.

BEVOEGDE ACTOREN BINNEN VLAANDEREN

Trekkend minister	Geert Bourgeois, Minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed
Trekkend beleidsdomein	Beleidsdomein Internationaal Vlaanderen Departement Buitenlandse Zaken
Betrokken ministers	Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw Liesbeth Homans, Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding Bart Tommelein, Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie Hilde Crevits, Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs
Betrokken beleidsdomeinen	Beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie Beleidsdomein Werk en Sociale Economie Beleidsdomein Omgeving Beleidsdomein Kanselarij en Bestuur Beleidsdomein Landbouw en Visserij Beleidsdomein Onderwijs en Vorming

VLAAMSE ANALYSE VAN HET VOORSTEL

Juridisch

Vlaamse bevoegdheid	<p>Het cohesiebeleid betreft exclusief regionale bevoegdheden.</p> <p>Heel wat uitgaven van de EU hebben betrekking op bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest, waaronder onderwijs, onderzoek en innovatie, kmo-beleid, energie, ICT, arbeidsmarkt, regionale ontwikkeling (economisch, sociaal, territoriaal).</p>
---------------------	---

	<p>Het cohesiebeleid betreft programma's in gedeeld beheer tussen de lidstaten en de Europese Commissie. Deze programma's functioneren op basis van EU-subsidies en Vlaamse private en/of publieke medefinanciering. Meer specifiek gaat het om de volgende programma's:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het programma van de meer ontwikkelde regio's en transitieregio's (via het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en het Europees Sociaal Fonds) - Het programma voor Europese territoriale samenwerking (Interreg via het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling)
Vlaamse rechtsinstrumenten	Nvt.

Beleidsmatig

Huidig beleid	<p>Het Europese cohesiebeleid is een instrument voor het verminderen van de ongelijkheden tussen de regio's en lidstaten van Europa. Het merendeel van de financiering uit hoofde van het cohesiebeleid is gericht op de minder ontwikkelde Europese landen en regio's. Zo worden deze geholpen aan te haken bij de rest van de EU en kunnen de nog altijd bestaande economische, sociale en territoriale ongelijkheden worden beperkt. Het cohesiebeleid wil bijdragen aan investeringen, groei en het scheppen van werkgelegenheid op het niveau van de Unie en ook aan structurele hervormingen op het niveau van de lidstaten. Het vertegenwoordigt een belangrijk deel van de overheidsinvesteringen in de Unie, helpt mee aan de verdieping van de interne markt en speelt daarmee een rol bij het stimuleren van de economische groei, de werkgelegenheid en het concurrentievermogen. In lijn hiermee draagt het cohesiebeleid tijdens de huidige programmaperiode (2014-2020) bij tot de Europa 2020-strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei in de gehele EU. Via het cohesiebeleid worden concrete projecten en programma's gefinancierd voor lidstaten, regio's, steden en hun inwoners.</p> <p>Om bij te dragen aan de strategie van de Unie voor slimme, duurzame en inclusieve groei alsook aan de fondsspecifieke opdrachten overeenkomstig de in het Verdrag vastgelegde doelstellingen, met inbegrip van economische, sociale en territoriale cohesie, steunt elk ESI-fonds momenteel de volgende thematische doelstellingen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Versterking van onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie; 2. Verbetering van toegang tot en gebruik en kwaliteit van informatie- en communicatietechnologieën; 3. Vergroting van de concurrentiekracht van kmo's, van de landbouwsector (voor het ELFPO) en van de visserij- en aquacultuursector (voor het EFMZV); 4. Ondersteuning van de overgang naar een koolstofarme economie in alle bedrijfstakken; 5. Bevordering van de aanpassing aan klimaatverandering en van risicopreventie en -beheer; 6. Behoud en bescherming van het milieu en bevordering van efficiënt gebruik van hulpbronnen;
---------------	--

	<p>7. Bevordering van duurzaam vervoer en opheffing van knelpunten in centrale netwerkinfrastructuren;</p> <p>8. Bevordering van duurzame en kwalitatief hoogstaande werkgelegenheid en ondersteuning van arbeidsmobiliteit;</p> <p>9. Bevordering van sociale inclusie en bestrijding van armoede en discriminatie;</p> <p>10. Investering in onderwijs, opleiding en beroepsopleiding voor vaardigheden en een leven lang leren;</p> <p>11. Vergroting van de institutionele capaciteit van overheidsinstanties en belanghebbenden en een doelmatig openbaar bestuur.</p> <p>Investeringen uit hoofde van het EFRO ondersteunen alle 11 doelstellingen, maar de doelstellingen 1-4 zijn de voornaamste prioriteiten voor investering.</p> <p>De voornaamste prioriteiten voor het ESF zijn doelstellingen 8-11, hoewel het fonds ook doelstellingen 1-4 ondersteunt.</p> <p>Het Cohesiefonds ondersteunt de doelstellingen 4-7 en 11.</p>
Vlaamse context van het initiatief	<p>Een uitgebreide omschrijving van de Vlaamse context aan de start van de programmaperiode 2014-2020 is terug te vinden in:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het Partnerschapsakkoord voor België – Programmaperiode 2014-2020 – Goedgekeurde versie van 29 oktober 2014 - Operationeel Programma ESF Vlaanderen 2014-2020 - Operationeel Programma EFRO Vlaanderen 2014-2020 <p>Meer informatie over de uitvoering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Open Data Portaal van de Commissie – België - Belgische website van de ESI-fondsen
Relevantie EU-doelstellingen voor Vlaanderen	De doelstellingen voorgesteld door de Commissie zijn relevant voor Vlaanderen.
Geschiktheid van de beleidsopties voor Vlaanderen	Zie verder bij 'Eerste Vlaamse standpuntbepaling'
Verwachte effecten van het initiatief in Vlaanderen	<p>Budgettair</p> <p>In de verordening is vastgelegd dat dat België in de programmaperiode 2021-2027 € 2.754 198 305 miljard euro (in lopende prijzen) uit EFRO en ESF+ ontvangt. Dit is vergelijkbaar met de programmaperiode 2014-2020. Door verandering van de door de Commissie voorgestelde allocatiecriteria zullen er binnen de Belgische enveloppe een aantal verschuivingen zijn. De allocatie voor Europese territoriale samenwerking zal toenemen met naar schatting ongeveer 35%, de allocatie voor de meer ontwikkelde regio's zal licht toenemen met ca. 1.5% en de allocatie voor de transitieregio's zal licht zakken met ca. 2.5%</p> <p>Voor alle investeringen uit de fondsen bestaat de verplichting tot publieke en/of private cofinanciering door de lidstaten / regio's. De Europese bijdrage aan de totale investeringen is als volgt gemaximeerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 70% voor de minder welvarende regio's; • 55% voor de transitieregio's; • 40% voor de meer welvarende regio's.

- Voor grensoverschrijdende programma's geldt een Europees medefinancieringspercentage van maximaal 70%.

Kansen

- Breed gamma aan opties waarvoor EU middelen in theorie ingezet kunnen worden. Over het algemeen kunnen met EU middelen een breed gamma aan kostensoorten en projecttypes ingezet worden (infrastructuur, werking, ...)
- EU middelen vertegenwoordigen additionele middelen waarmee de Vlaamse overheid maar ook lagere overheden, kennisinstellingen, NGO's en ondernemingen aan resp. beleidsontwikkeling en –uitvoering kunnen doen.

Bedreigingen / uitdagingen

- Wanneer in perspectief gezet, vormen middelen uit het Cohesiebeleid voor Vlaanderen een relatief bescheiden som aan additionele middelen.
- Er bestaat een kans op versnippering van EU middelen
- Vlaanderen beschikt al over een uitgebreid beleidsinstrumentarium.
- De inzet van EU fondsen is veelal ook gebonden aan hele reeks extra regels en randvoorwaarden vergeleken met de inzet van Vlaamse middelen.
- Het additionaliteitsprincipe dat voor EU financiering geldt is niet altijd even makkelijk te vervullen.

Vlaanderen maakt best scherpe en slimme keuzes in verband met welke strategische beleidsdoelstellingen het bijkomend met EU middelen wil versterken. Maar ook in verband met waar en wanneer ze – vanuit een kost-efficiëntie invalshoek - de inzet van EU middelen boven die van Vlaamse middelen verkiest.

Beleidsmatig

Kansen

- Lange termijnbeleid: EU programma's zijn een middel waarmee een geïntegreerd en lange termijnplanning en -beleid ondersteund kan worden.
- Strategisch karakter en EU meerwaarde van EU beleidstopics: EU programma's helpen Vlaanderen om een up to date en vooruitstrevend beleid te voeren waarmee Vlaanderen de aansluiting kan blijven houden bij andere topregio's in Europa.

Bedreigingen / uitdagingen

- Te versnipperde en weinig gefocuste programma's: gelet op de – in verhouding - relatief bescheiden massa aan EU middelen die voor Vlaanderen beschikbaar zijn is impact slechts aannemelijk indien er ook voldoende middelen op een topic ingezet kunnen worden.
- Onenigheid in EU context (of tussen Vlaanderen en andere EU lidstaten) in verband met welke topics een EU meerwaarde leveren.
- Voor EU programma's waarin Vlaanderen met andere EU landen of regio's programma's ontwikkelt (bijv. EFRO-Interreg) wordt best ingecalculerd dat niet alle buurlanden of –regio's van Vlaanderen per sé dezelfde accenten of prioriteiten wensen te leggen.

Regelgevend/juridisch

Kansen

- Vlaanderen en Vlaamse organisaties zijn up to date wat betreft toepassing EU regels.
- Reële handvaten binnen de nieuwe EU verordeningen om tot regelgevende vereenvoudiging te komen.

Bedreigingen / uitdagingen

- Complexiteit van EU regelgeving en bijhorende juridische onzekerheid
- EU Fondsen als extra controlemiddel van de EU op zaken die buiten de scope van de Fondsen zelf vallen en bijkomende regelgeving of voorwaarden bovenop EU Verordeningen (gold-plating):

- EU fondsen zijn over de jaren heen soms een instrument van gebleken om EU-regels (zowel van het niveau verordening als interne administratieve regels van de Commissie) uit te dragen
- Bij de toekenning van en controle op EU fondsen dienen heel wat evidente (staatssteun, overheidsopdrachten, milieunormen, rule of law...) en minder evidente regels (interne administratieve regels van de Commissie zelf) nageleefd te worden op straffe van verlies van fondsen.

De financiële en organisatorische impact hiervan op zowel entiteiten die EU fondsen beheren als "begunstigden" van EU fondsen (bijv. projectuitvoerders) dient grondig mee ingeschat te worden.

Kost-efficiënt bestuur

Kansen

- professionalisering en modern (overheids)management: het beheer van EU middelen en/of de uitvoering van EU gefinancierde projecten dwingt overheden en projectbegunstigden tot een doorgedreven en professioneel management van programma's en projecten
- EU fondsen bieden plaats voor het uittesten of toepassen van nieuwe vormen van (bestuurlijke) samenwerking: over de jaren heen zijn heel wat nieuwe vormen van inter-publieke of publiek-private samenwerking ontstaan inzake het beheer van EU fondsen. Dit tot en met nieuwe grensoverschrijdende vormen van samenwerking
- Europese projecten leveren in regel een meerwaarde op door resultaten uit een gezamenlijke aanpak of door het sluiten van een samenwerkingsakkoord tussen de partners aan het einde van het project.

Bedreigingen / uitdagingen

- zware overhead en administratieve belasting als gevolg van het beheer/de aanwending van EU middelen

Ervaring en de actualiteit leren dat het beheer en de uitvoering van EU programma's een aanzienlijke impact hebben op het personeelsbestand van zowel de Vlaamse overheid (entiteiten belast met het beheer, de uitvoering en/of controle van de fondsen, beleidsvoorbereidende entiteiten...) als het personeelsbestand van derde organisaties uit

	<p>overheid, non-profit of for-profit die financiering ontvangen om projecten uit te voeren of een rol opnemen bij de uitvoering en/of controle van de EU programma's.</p> <p>Dat maakt dat de aanwending van EU middelen duurder kan uitvallen dan het gebruik van eigen Vlaamse middelen.</p> <p>Dit risico kan gemitigeerd worden onder meer door kost-efficiënte keuzes te maken inzake de inhoud en tenuitvoerlegging van programma's.</p> <p>Een fundamentele verschuiving (shift) in het DNA van EU regelgeving EU fondsen (proportionaliteit beginsel) alsook de mind-set en wijze van tenuitvoerlegging/controle van EU fondsen door alle betrokken actoren (EU, nationaal, regionaal...) zou belangrijk efficiëntiewinsten opleveren.</p> <p><u>Socio-economisch</u></p> <p><u>Kansen</u> EU middelen moeten verplicht bijdragen aan een betere en meer gelijke socio-economische ontwikkeling van de hele Unie. Het effect van EU middelen is over het algemeen positief</p> <p><u>Bedreigingen / uitdagingen</u> In principe geen tenzij men denkt aan de toepassing van complexe EU regelgeving op socio-economisch vlak die nog niet helemaal in de praktijk omgezet/ingeburgerd zijn in Vlaanderen</p> <p><u>Duurzaamheid/milieu</u></p> <p><u>Kansen</u> - EU middelen dragen bij aan verschillende horizontale doelstellingen inzake duurzaamheid. Klimaatbeleid is een prominente horizontale doelstelling van EFRO: 30% (68 miljard euro) van de totale Europese EFRO-investeringen zal klimaatgerelateerd zijn.</p> <p><u>Bedreigingen / uitdagingen</u> In principe geen tenzij men denkt aan de toepassing van complexe EU regelgeving inzake duurzaamheid, milieu, gelijke kansen...die nog niet helemaal in de praktijk omgezet/ingeburgerd zijn in Vlaanderen</p>
--	--

BETROKKENHEID VAN DE VLAAMSE BELANGHEBBENDEN

Vlaamse belanghebbenden	<p><u>Onder meer:</u> Vlaamse overheid Vlaamse provincies, steden en gemeenten, via de Vereniging van Vlaamse Provincies, de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten, en het Kenniscentrum Vlaamse steden. Sociale partners in VESOC (vakbonden en werknemersorganisaties). Verenigde Verenigingen (vertegenwoordiger van het middenveld).</p>
-------------------------	--

	<p>Andere organisaties uit het ruimere middenveld. Formele onderwijsinstellingen</p> <p><u>Aanvullend:</u> Belanghebbenden ESF: bevoegde ministers (Minister-president, Werk, Economie, Sociale Economie, Integratie, Armoedebestrijding, Onderwijs, Welzijn, Begroting), sociale partners, lokale besturen, NGO's, bevoegde administraties (Onderwijs en Vorming, Werk en Sociale Economie, Welzijn, Volksgezondheid en Gezin), institutionele partners Belanghebbenden EFRO: andere publieke/private promotoren (universiteiten, kennisinstellingen, onderzoeksorganisaties, sectororganisaties, KMO's.....) Belanghebbenden EFMZV: politiek belanghebbenden, rederijen ter visserij, aquacultuurbedrijven, toeleveringsbedrijven aan visserij en aquacultuur, visveilingen, visverwerkende bedrijven, Vlaamse administratie en agentschappen (subsidie voor controle, databeheer, promotie), Vlaamse onderzoeksinstellingen en andere, universiteiten.</p>
Consultatie van de Vlaamse belanghebbenden	<p>De kernstakeholders van het Departement Buitenlandse Zaken (waaronder de lokale en provinciale besturen vertegenwoordigd via VVSG en VVP) werden over het toekomstig cohesiebeleid geconsulteerd in het kader van het werkprogramma van de Europese Commissie 2018.</p> <p>Op 12 september organiseerden het Departement Buitenlandse Zaken en vleva een informatie- en consultatieronde voor belanghebbenden. De belanghebbenden krijgen ook de kans om input te geven aan de Vlaamse overheid via een vragenlijst.</p>
Door de Vlaamse belanghebbenden verwachte effecten	<p>Tijdens de stakeholderconsultatie op 17 november spraken de stakeholders een wens uit voor een sterk cohesiebeleid, met voldoende budget en een belangrijke rol voor de regio's en lokale besturen.</p>

EERSTE VLAAMSE STANDPUNTBEPALING

Wat de Verordening Gemeenschappelijke Bepalingen (CPR) betreft:

- is het positief dat het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) niet langer is opgenomen in de CPR.
- Ook het feit dat het partnerschapsakkoord niet langer aangepast zou moeten worden, wordt positief onthaald.
- Inzake beheer en controle verwelkomt Vlaanderen de voorgestelde gedifferentieerde aanpak alsook het voornemen om het gebruik van zogenaamde "simplified cost options" zoveel mogelijk te veralgemenen.
- In algemene termen onderschrijft Vlaanderen ook de versterkte link met het Europees Semester waarmee wordt ingezet op de implementatie van de relevante landenspecifieke aanbevelingen.

Inzake het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+)

- verwelkomt Vlaanderen de opname van ESF en andere daarmee gerelateerde fondsen onder het beheer van het Directoraat-Generaal Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Inclusie van de Europese Commissie zoals EaSI (Europees Programma voor Werkgelegenheid en Sociale Innovatie) en het FEAD (Fonds voor Europese Hulp aan Meest Behoeftigen) in ESF+.

De verordening inzake het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en het Cohesiefonds (EFRO/CF) lijkt een duidelijke focus op de voor Vlaanderen belangrijkste thema's mogelijk te maken.

- Op het eerste zicht lijkt de thematische concentratie op innovatie en klimaat binnen EFRO en Interreg erg positief met voldoende ruimte om inhoudelijke accenten te leggen naargelang de relevante territoriale context.
- Ook de thematische concentratie op een groenere, koolstofarmere economie (inclusief groene infrastructuur) en de voortgezette aandacht voor geïntegreerde territoriale ontwikkeling is erg positief.

Wat de verordening inzake Europese Territoriale Samenwerking (Interreg) betreft

- wordt de nieuwe component 5 inzake investeringen in interregionale innovatie verwelkomd.

Hoewel Vlaanderen de voorstellen over het algemeen gunstig inschat, zijn er ook nog tal van aandachtspunten:

- Intra-Belgische verenigbaarheid
de voorstellen zouden meer de institutionele realiteit van lidstaten kunnen erkennen, zoals de Verordening Gemeenschappelijke Bepalingen 2014-2020 doet in art. 4.
- Europees Semester
De specifieke uitwerking van de link tussen het Europees Semester en cohesiebeleid dient nader bekeken te worden. Vlaanderen wenst dat regio-specifieke aanbevelingen mogelijk zouden zijn voor lidstaten waar de institutionele structuur zich daartoe leent
- Opname van AMIF, BMVI, ISF
Vlaanderen dient nog te bestuderen wat de opname van AMIF, BMVI (Instrument voor Grensbeheer en Visa) en ISF in de praktijk betekent.
- Taakverdeling tussen de fondsen
Er worden al goede aanzetten genoteerd om de rol en taakstelling van de individuele ESIF fondsen scherper te stellen. Niettemin lijkt het dat hierin nog verdere scherpstellingen kunnen gebeuren tussen ESIF fondsen onderling en a fortiori ook ten aanzien van bepaalde centraal beheerde EU fondsen die inhoudelijk overlappen met ESIF. Er lijken vanuit centrale Fondsen redelijk wat inhoudelijke claims of financiële voorafnames gesteld op ESI Fondsen. In het kader van vereenvoudiging en een efficiënte inzet van middelen is het belangrijk om tot een goed onderbouwde visie en strategie te komen inzake synergie tussen deze Fondsen.
- Beleidsdoelen

Inzake thematische concentratie bij EFRO strookt het Commissievoorstel met de thema's waarop Vlaanderen wenst in te zetten. Bijkomend kan Vlaanderen voor beleidsdoelstelling 2 ook instemmen met een concentratie van 20% voor beleidsdoelstelling 4 met 5%. De voorgestelde 6% op duurzame stedelijke ontwikkeling kan Vlaanderen ondersteunen. Beleidsdoelstelling 2 dient naast aanpassing aan de klimaatverandering, ook in te zetten op voorkomen van klimaatverandering.

Inzake Interreg lijkt het thematisch menu nog te breed en is er teveel focus op thema's die niet relevant zijn voor alle regio's (waaronder bijvoorbeeld 'een beter bestuur voor Interreg'). Meer flexibiliteit inzake thematische concentratie is wenselijk.

Wat beleidsdoelstelling 5 en de thematische concentratie betreft, is er verduidelijking nodig over hoe verschillende fondsen (ook diegene die niet onder de CPR vallen zoals het ELFPO) samen kunnen werken binnen eigen territoriale instrumenten. Ook dient de Commissie te verduidelijken of het percentage dat gereserveerd is voor duurzame stedelijke ontwikkeling niet exclusief gerealiseerd moet worden onder doelstelling 5 en dat het regio's vrij staat om eigen en gelijkwaardige territoriale instrumenten te gebruiken en niet verplicht gebruik moeten maken van generieke Europese formats als GTI's of CLLD. Dit geldt ook voor ESF+, waar de modus operandi in het huidige programma tot goede resultaten leidt.

De voorstellen van de Commissie hadden explicieter ingebed kunnen zijn in de Sustainable Development Goals.

De Commissie stelt een ambitieus doel inzake klimaatgerelateerde uitgaven voor: 25% van de totale uitgaven van het MFK 2021-2027 of zo'n 320 miljard euro. Specifieke doelstellingen zijn ingeschreven in de verordeningen: voor EFRO bedraagt de doelstelling 30%. Het is belangrijk dat de methode voor de tracering van klimaatfinanciering in het EU-budget consistent is over de verschillende fondsen heen. Voorts zou de definitie inzake klimaatbestendigheid aangepast moeten worden zodat de fondsen geen projecten financieren die een schadelijke impact hebben op de mogelijkheid van de EU om haar klimaatdoelstellingen te halen.

- Flexibiliteit tussen fondsen in gedeeld beheer en andere instrumenten
Vlaanderen stelt zich vragen naar de implementatie modaliteiten betreffende het overdragen van maximaal 5% van de financiële toewijzingen naar een ander fonds in gedeeld beheer of naar een instrument in direct en indirect beheer. Graag hadden we verduidelijking van de Commissie gekregen hoe ze deze complementariteit praktisch wil verwezenlijken tussen enerzijds de programma's in gedeeld beheer als ESF en EFRO en programma's in indirect beheer.
- Randvoorwaarden
Er dient bekeken worden of de randvoorwaarden geen bijkomende disproportionele administratieve lasten betekenen. Daarnaast zouden de randvoorwaarden geen resultaatsverbintenissen mogen bevatten.
- Regels inzake decommitering
Intra-Belgisch werd volgend standpunt vastgesteld: "Belgium could support the return to N+2 rule, in case of a timely start of the programs. And provided there is some flexibility in the first years of the programming period."
- Technische bijstand
De percentages voor technische bijstand zijn te laag voor zowel ESF+ en a fortiori EFRO. Een meer proportionele aanpak zou gepast zijn.
- BTW
Het voorstel inzake subsidiabiliteit van btw zou beheersautoriteiten kunnen ontmoedigen om projecten op een holistische manier te benaderen.
- Rapportage
Het zesmaal per jaar doorsturen van gegevens is een zware administratieve belasting voor de beheersautoriteiten.

- Wat ESF+ betreft, zou:
 - Het doel van ESF als arbeids- en werkgelegenheidsinstrument duidelijker gedefinieerd kunnen worden.
 - Ook zouden de specifieke doelstellingen opgenomen in deze verordening meer de Vlaamse uitdagingen kunnen reflecteren zoals het inzetten op werkbaar werk of de deelname aan STEM opleidingen verhogen.
 - Ook de doelstellingen van de onderwijs- en opleidingspeil binnen ESF+ kunnen nog beter in de verf gezet worden.
 - Ook de thematische concentratie op capaciteitsopbouw lijkt minder relevant voor Vlaanderen.

- EFMVZ:

Vlaanderen vindt dat het beheerssysteem zoals het er nu voorligt te zwaar is voor kleine programma's zoals het Belgische EFMZV programma. Daarom meent Vlaanderen dat voor een aantal verplichtingen voor kleine programma's naar hun juiste proportionaliteit moeten herleid worden:

 - een minder doorgedreven vorm van e-cohesie
 - grotere voorschotten
 - verminderde rapportagemomenten
 - groter financiële flexibiliteit
 - soepeler gebruik FI
 - de mogelijkheid tot het betoelagen van vanuit de gemeenschap aangestuurde lokale ontwikkeling zonder hiervoor echt formeel lokale actiegroepen te hoeven opzetten
 - vereenvoudigde communicatie

- Tussentijdse evaluatie

Het moet duidelijk zijn voor de beheersautoriteiten op welke manier ze na 5 jaar geëvalueerd zouden worden.

- Audit en controle van de Fondsen

Een grote inspanning is noodzakelijk om tijdig en voor de start van de nieuwe programmeringsperiode alle betrokken actoren en niveaus (institutioneel of uitvoerend) op 1 lijn te krijgen wat betreft de "mind-set" voor controle, de interpretatie van de spelregels en de afbakening van controle opdrachten.

- Beheer van het Stedelijk Europa-Initiatief

Het voorgestelde type beheer van het Stedelijk Europa-Initiatief (ook met betrekking tot de Urban Agenda) of het Interregionaal S³ Initiatief moet duidelijker verantwoord worden door de Europese Commissie. Een vorm van medebeheer of medezeggenschap door steden en regio's zou overwogen moeten worden.

- Timing indienen van programma's

De voorgestelde regel om de verschillende programma's te laten indienen binnen de 3 maand na het indienen van de partnerschapovereenkomst dient opgeheven te worden teneinde enige soepelheid bij de administratieve diensten toe te laten.

REACTIE VANUIT VLAANDEREN OP DE EUROPESE CONSULTATIE

Openbare raadpleging, routekaart, aanvangseffectbeoordeling en/of effectbeoordeling	Vlaanderen heeft op 8 maart 2018 deelgenomen aan de openbare raadpleging. De Vlaamse bijdrage werd opgemaakt door het Departement Buitenlandse Zaken in samenwerking met VLAIO, het Departement Werk en Sociale Economie (ESF
---	---

	Vlaanderen), het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie, het Agentschap Binnenlands Bestuur, het Departement Omgeving, het Agentschap Onroerend Erfgoed en het Departement Onderwijs en Vorming
--	--

EERSTE SUBSIDIARITEITSINSCHATTING

1. *Bevoegdheid van de Europese Unie*

Het voorstel betreft een niet-exclusieve bevoegdheid van de Unie. De juridische basis betreft artikel 4 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie. Er dient een subsidiariteitstoets te worden opgemaakt.

2. *Evaluatie van de subsidiariteitstoets van de Europese Commissie*

De Europese Commissie heeft reeds een subsidiariteitstoets uitgevoerd in het kader van de [effectbeoordeling](#) van de verordening inzake EFRO/CF/Interreg (zie 3.1). Ook inzake ESF+ heeft de Europese Commissie reeds een subsidiariteitstoets uitgevoerd. Zie [effectbeoordeling](#).

a. Noodzakelijkheidstest

De Europese Commissie geeft duidelijk aan waarom het optreden van de Unie noodzakelijk is en waarom het optreden van de lidstaten de doelstelling(en) niet voldoende kan bereiken.

b. EU-meerwaardetest

De Europese Commissie beschrijft duidelijk de voor- en de nadelen die het optreden van de Unie zou hebben ten opzichte door de lidstaten.

c. Conclusie

De Europese Commissie heeft het optreden van de Unie voldoende gemotiveerd.

3. *Eerste subsidiariteitsinschatting*

Het cohesiebeleid honoreert het subsidiariteitsbeginsel, onder meer omdat het kader geënt is op uitdagingen en prioriteiten op het niveau van de EU; de uitvoering plaatsvindt op lidstaat- of regioniveau in lijn met de specifieke behoeften; lidstaten en regio's via cofinanciering mede-eigenaars zijn; de projectwerving bottom-up gedreven is met een sterk initiërende rol voor niet-gouvernementele organisaties, overheden en bedrijven op lokaal en regionaal niveau.

a. Noodzakelijkheidstest

Het optreden door de lidstaten in dit dossier kan de problemen die de Europese Commissie hierboven gedefinieerd heeft niet oplossen. Het optreden van de Unie is noodzakelijk.

b. EU-meerwaarde test

Het optreden door de Unie biedt volgende voordelen. Het voorstel doorstaat waarschijnlijk de subsidiariteitstoets.